

4. 9. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Přiznání výživného zletilému dítěti v závislosti na chování k rodičům

V tomto článku se podíváme na problematiku chování zletilých dětí ke svým rodičům a jeho případný vliv na rozhodování soudu o přiznání výživného. Zaměříme se především na institut tzv. dobrých mravů a projevu dostatečné úcty ke svým rodičům.

JUDR. DAVID PYTELA, MBA, LL.M.
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

V předchozí rodinné právní úpravě, kterou jsme mohli najít do 1. 1. 2014 v zákoně o rodině zák. č. [94/1963](#) Sb., konkrétně v ustanovení § 96 odst. 2 bylo explicitně uvedeno, že výživné nelze přiznat, jestliže by bylo v rozporu s dobrými mravy.

V dnešním občanském zákoníku zák. č. [89/2012](#) Sb. (dál jen „OZ“), tedy v části druhé upravující rodinně právní problematiku, již takováto zmínka není.

Nově se vychází z části první OZ – obecná část, a to konkrétně z ust. § 1 odst. 2: „*Nezakazuje-li to zákon výslovně, mohou si osoby ujednat práva a povinnosti odchylně od zákona; zakázána jsou ujednání porušující dobré mravy, veřejný pořádek nebo právo týkající se postavení osob, včetně práva na ochranu osobnosti.*“, a dále z ust. § 2 odst. 3: „**Výklad a použití právního předpisu nesmí být v rozporu s dobrými mravy a nesmí vést ke krutosti nebo bezohlednosti urážející obyčejné lidské cítění.**“

A co, že to vůbec ty dobré mravy jsou? Tento neurčitý a zákonem nikde nedefinovaný pojem je chápan jako obecný princip soukromého práva, a proto jej není potřeba zmiňovat zvlášť u každého institutu, jako je např. i u vyživovací povinnosti, postačí, že je uveden v obecné části dnešního OZ. Jelikož jej žádný zákon nedefinuje vychází se z výkladu, který nám dává ustálená judikatura např. Nejvyššího soudu či Ústavního soudu.

Ve svém usnesení ze dne 26. 2. 1998, sp. zn. II ÚS 249/97 Ústavní soud definoval pojem dobré mravy následovně: „*souhrn etických, obecně zachovávaných a uznávaných zásad, jejichž dodržování je mnohdy zajišťováno i právními normami tak, aby každé jednání bylo v souladu s obecnými morálními zásadami demokratické společnosti.*“[1]

Pro případy rozhodování soudu o přiznání či nepřiznání výživného je relevantní, aby soud hodnotil to, jak dané chování zletilého posuzuje společnost jako celek, nikoli pouze jednotlivec, neboť to, co se jeví jednomu člověku jako chování v souladu s dobrými mravy, může druhý člověk posuzovat za

jednání již v rozporu s nimi.

Při rozhodování soudu o výživném zletilého dítěte, nejčastěji toho studujícího, které by se mohlo s ohledem na dosažený věk již starat o sebe samo, ale z důvodu přípravy na své budoucí povolání není schopno, posuzuje soud nejen chování zletilého ke svým rodičům, ale i chování rodičů ke svému zletilému dítěti, a to vždy a obzvláště pečlivě v každém jednotlivém případě.[2]

A proč vůbec soud posuzuje i chování rodiče vůči svému zletilému dítěti? Je to z toho důvodu, že násilné, vulgární a neuctivé jednání zletilého dítěte vůči svým rodičům může pramenit právě z předchozího jednání rodičů, tedy může být pouhou reakcí ze strany zletilého dítěte na přístup rodičů k němu, a to ať již k němu docházelo v minulosti či takové jednání rodičů přetrvává do doby rozhodování o výživném. V takovýchto případech soud zpravidla nepovažuje jednání zletilého za natolik závažné, aby jeho rodičům nestanovil vyživovací povinnost vůči němu.

Typickým důvodem však pro snížení či v těch nejzávažnějších případech zánik či nepřiznání výživného zletilému dítěti, je právě skutečnost, že bez návaznosti na nevhodné chování rodičů k němu, i přesto neprokazuje svým rodičům či jednomu z nich onu dostatečnou úctu, respekt, projevuje násilí a aroganci, když takovéto jednání se zcela vymyká běžnému žádoucímu chování dítěte ke svému rodiči.[3]

Tyto skutečnosti se u soudu poté prokazují např. pomocí SMS zpráv, e - mailové komunikace či pozor v dnešní moderní době i z případné komunikace přes mobilní aplikace jako je messenger či whatsapp a jiné.

Odlišnou situací jsou případy nezletilých nesevěprávných dětí.

Zde soud i v případě, že se nezletilé dítě dopustilo vůči svým rodičům či jednomu z nich nemravného chování se kritérium dobrých mravů uplatní jen velmi zřídka, a to s ohledem na princip ochrany zájmů a blaha nezletilého dítěte, který nalezneme zakotven v Úmluvě o právech dítěte publikované v České republice pod č. [104/1991](#) Sb.

Zlomovou věkovou hranicí v těchto případech je dosažení věku 15 let, do dosažení tohoto věku 15 let je dle ustálené judikatury zcela vyloučena možnost soudu nepřiznat výživné pro nezletilé dítě z důvodu neuctivého chování k jeho rodičům. Na druhou stranu však po dosažení této věkové hranice již soud může v ojedinělejších velmi závažných případech snížit či vyloučit přiznání výživného pro nezletilé nesevěprávné dítě.

JUDr. David Pytela, MBA, LL.M.,
advokát

[JUDr. David Pytela, MBA, LL.M. advokátní kancelář](#)

Palackého 75/21
779 00 Olomouc

Tel.: +420 607 600 442
e-mail: info@akpytela.cz

---

[1] dále např. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. června 2000, sp. zn. 23 Cdo 2060/98

[2] blíže také viz. SVOBODA, Karel. Rodičovství, osvojení a výživné dětí po rekodifikaci soukromého práva. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 125 a násl.

[3] k tomu blíže viz. rozhodnutí Krajského soudu Ústí nad Labem, sp. zn. 10 Co 976/2005

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)